

Finanšu ministrija

LATVIJAS BANKA

EIROSISTĒMA

STRATĒGIJA

samērīgu NILLTPFN prasību
praktiskai piemērošanai
godprātīgiem klientiem, lai
novērstu pārmērīgu izvairīšanos no
risku uzņemšanās

2024. GADS

Ievads: samērīgu NILLTPFN prasību praktiskai piemērošanai godprātīgiem klientiem, lai novērstu pārmērīgu izvairīšanos no risku uzņemšanās (turpmāk - *de-riskings*), tā potenciālās sekas un plāna mērķis

Sadarbības pārtraukšana ar mērķi izvairīties no riska jeb *de-riskings* ir situācijas, kurās kredītiestādes un finanšu iestādes pārtrauc vai neuzsāk sadarbību ar atsevišķiem klientiem vai klientu kategorijām, lai izvairītos no iespējama noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas (turpmāk – NILLTPF) vai sankciju riska, nevis piemēro uz risku novērtējumu balstītu pieeju.

Starptautiskajā un Latvijas publiskajā telpā bieži izskan viedokļi par nesamērīgu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas (turpmāk – NILLTPFN) prasību piemērošanu un nepamatotu sadarbības pārtraukšanu vai neuzsākšanu ar klientiem ar mērķi izvairīties no riska. Uzraudzības ietvaros novērots, ka atsevišķās situācijās sektora dalībnieki īsteno striktākus riska pārvaldības pasākumus nekā tas būt piemērojams, tostarp klientiem vai klientu grupām ar zemu NILLTPF riska līmeni. Vienlaikus, izvērtējot no klientiem saņemtās sūdzības, konstatēti arī gadījumi, kur paaugstināta riska situācijās klients atsakās sniegt atbilstošu informāciju vai paskaidrojumus. Līdz ar to secināms, ka, lai pilnvērtīgi risinātu ar *de-riskingu* saistītās problēmsituācijas, pasākumi jāveic ne tikai ar finanšu iestādēm, bet arī ar klientiem, skaidrojot klientu izpētes mērķi un nepieciešamību.

Sadarbības pārtraukšana vai neuzsākšana ar mērķi izvairīties no riskiem var radīt tālejošas sekas ne tikai konkrētai klientu grupai, kas tiek pakļauta *de-riskingam*, jo tām tiek kavēta efektīva piekļuve finanšu sistēmai, bet arī negatīvi ietekmēt finanšu sistēmu kopumā, radot nacionāla mēroga ievainojamību, ja finansiālās darbības tiek novirzītas uz tirgus dalībniekiem ar ne tik spēcīgām un piemērotām kontrolēm, citu valstu vai pat ārpus regulētiem finanšu kanāliem. Ievainojamākie sabiedrības locekļi var būt pakļauti paaugstinātai finansiālai atstumtībai (piemēram, bēgļi, trešo valstu studenti un strādnieki). Tāpat nepamatota sadarbības pārtraukšana var veicināt finanšu pakalpojumu sniedzēju koncentrāciju, vājināt konkurenci un inovatīvo izaugsmi, kā arī palielināt finanšu pakalpojumu izmaksas.

Šīs stratēģijas mērķis ir veicināt efektīvu NILLTPFN risku apzināšanu un vadīšanu, kā arī samērīgu un efektīvu normatīvo aktu prasību piemērošanu ar mērķi ierobežot un novērst negatīvo seku un kaitējuma rašanos Latvijas finanšu sistēmas drošībai un plašai pieejamībai.

Vienlaikus uzraudzības iestādes turpina īstenot savus individuālos darba plānus, lai sasniegtu stratēģijā noteiktos uzdevumus un veicinātu riskos balstītas praktisko piemērošanu.

Stratēģija izstrādāta valsts institūcijām sadarbojoties ar kredītiestāžu un finanšu iestāžu asociācijām, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru un Latvijas Darba Devēju konfederāciju, analizējot arī institūciju un asociāciju sniegtos anonimizētos piemērus.

Starptautiskās aktivitātes *de-riskinga* samazināšanai

Ņemot vērā *de-riskinga* problēmas globālo raksturu un prezumēto saikni ar NILLTPF novēršanas regulējumu, virkne starptautisko organizāciju ir reaģējušas uz pieaugošajām bažām par nepamatotu sadarbības pārtraukšanu un tās ietekmi.

Finanšu vadības darba grupa (FATF). Jau kopš 2014. gada FATF¹ paudis skaidru nostāju, ka FATF rekomendācijas nosaka pienākumu finanšu iestādēm izbeigt darījuma attiecības ar konkrētu klientu pēc rūpīgas izpētes, ja nav iespējams pārvaldīt ar to saistītos riskus. Tomēr konkrētu klientu kategoriju slēgšana bez individuāla un vispusīga izvērtējuma un risku mazinošu pasākumu piemērošanas ir pretrunā ar šiem standartiem.

2021. gada paziņojumā FATF secinājis, ka NILLTPFN prasību ievērošana nav galvenais *de-riskinga* iemesls, bet var būt saistīts faktors². Savukārt 2022. gada paziņojumā FATF apstiprināja, ka ar FATF darba grupu starpniecību turpinās pētīt, kā tā var mazināt NILLTPFN standartu neparedzētās sekas, nemazinot globālo NILLTPFN prasību piemērošanas efektivitāti³.

Eiropas Banku iestāde (EBA). Kopš 2020. gada EBA veic pastiprinātas aktivitātes *de-riskinga* ietekmes apzināšanai, un dalībvalstu aptaujas rezultātu analīzes ietvaros secinājusi, ka riska samazināšana notiek visā Eiropas Savienībā un ietekmē dažāda veida klientu grupas. Minētais darbs rezultējies 2023. gadā izdotajās EBAs vadlīnijās⁴ nepamatota *de-riskinga* mazināšanai un neaizsargātu klientu piekļuves finanšu pakalpojumiem veicināšanai. Ar šīm vadlīnijām EBA sniedz ieteikumus finanšu sektoram attiecībā uz riskos balstītu NILLTPFN prasību piemērošanu.

ASV Valsts kase. 2023. gadā ASV Valsts kase publicēja tās pirmo riska mazināšanas stratēģiju⁵, kurā novērtēti finanšu iestāžu noteiktu klientu veidu *de-riskinga* cēloņi un sekas, kā arī sniegti ieteikumi, kā mazināt *de-riskinga* faktoru ietekmi.

Latvijas nacionālais risku novērtējums (NRA). 2023. gadā publicētajā NRA par 2020.-2022. gadu⁶ secināts, ka pārskata periodā novērota paaugstināta Latvijas fizisko un juridisko personu bankas kontu atvēršana ārvalstu bankās un maksājumu un elektroniskās naudas iestādēs, it īpaši tādās finanšu iestādēs, kur kontu iespējams atvērt attālināti. Konta atvēršanai ārvalstīs var būt vairāki iemesli, taču vienlaikus daļa no klientiem ir tādi, ar kuriem Latvijas finanšu iestādes pārtraukušas darījumu attiecības. NRA secināts, ka, tā kā viens no efektīvas NILLTPF risku pārvaldīšanas

¹ FATF clarifies risk-based approach: case-by-case, not wholesale de-risking. Pieejams: <https://www.fatf-gafi.org/content/fatf-gafi/en/publications/Fatfgeneral/Rba-and-de-risking.html>. Drivers for "de-risking" go beyond anti-money laundering / terrorist financing. Pieejams: <https://www.fatf-gafi.org/content/fatf-gafi/en/publications/Fatfrecommendations/Derisking-goes-beyond-amlcft.html>

² High-Level Synopsis of the Stocktake of the Unintended Consequences of the FATF Standards. Pieejams: <https://www.fatf-gafi.org/content/dam/fatf-gafi/reports/Unintended-Consequences.pdf>

³ Outcomes FATF Plenary, 2-4 March 2022. Pieejams: <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/fatfgeneral/documents/outcomes-fatf-plenary-march-2022.html>

⁴ Final report – Guidelines on policies and controls for the effective management of money laundering and terrorist financing (ML/TF) risks when providing access to financial services. Pieejams: https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/Publications/Guidelines.pdf

⁵ The Department of the Treasury's De-risking Strategy. Pieejams: https://home.treasury.gov/system/files/136/Treasury_AMLA_23_508.pdf

⁶ Nacionālais noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas risku novērtējums par laika posmu no 2020. līdz 2022. gadam. Pieejams: [NACIONĀLAIS NILLTPF RISKU NOVĒRTĒŠANAS ZIŅOJUMS PAR 2020.-2022. GADU.pdf \(fid.gov.lv\)](https://www.fid.gov.lv/NACIONALAIS_NILLTPF_RISKU_NOVERTESANAS_ZINOJUMS_PAR_2020.-2022._GADU.pdf)

priekšnoteikumiem ir tas, ka darījumi tiek uzraudzīti un notiek finanšu sistēmas ietvaros, Latvijas finanšu sektora klientu migrācija prom no Latvijas finanšu sektora rada būtisku ievainojamību attiecībā uz NILLTPF novēršanas sistēmas pieeju informācijai par Latvijas personu veiktiem aizdomīgiem darījumiem, attiecīgi nepieciešams turpināt darbu pie *de-riskinga* situācijas uzraudzības.

De-riskingu veicinošie faktori

Analizējot starptautisko organizāciju novērojumus kopsakarā ar Latvijas Bankas veikto uzraudzības pasākumu ietvaros veiktajiem secinājumiem, identificējami vairāki *de-riskinga* cēloņi, kuri praksē bieži vien savstarpēji mijiedarbojas.

Riska apetīte un reputācijas risks. Kredītiestādes un finanšu iestādes nereti izvēlas konservatīvu riska apetīti, atsakoties no klientu grupām, kuriem piemīt risku paaugstinoši faktori (piemēram, saikne ar paaugstināta riska ģeogrāfiju, paaugstināta riska saimnieciskās darbības nozares vai juridiskās struktūras).

Riskos balstīta prasību praktiskā piemērošana. Tirgus dalībnieki nereti atsakās uzsākt sadarbību ar klientu grupām, kuru biznesu tās nepazīna vai kuru risku pārvaldībai nepieciešams īpaši izglītots vai papildu personāls, jo tas var ietekmēt iestāžu spēju apzināt un pārvaldīt ar šādiem klientiem NILLTPF un sankciju riskus (piemēram, specifiskas finanšu tehnoloģiju kompānijas, maksājumu pakalpojumu sniedzēji, nevalstiskās organizācijas, azartspēļu vai tiešsaistes spēļu pakalpojumu sniedzēji u.tml). Tāpat sadarbība var tikt nepamatoti pārtraukta ar zema riska klientiem, ja iestādei trūkst izpratne par normatīvo aktu praktisku piemērošanu atbilstoši faktiskajiem riskiem, vai iestādei ir tendence ieviest pārmērīgas prasības, kas rodas pēc uzrauga veiktajām pārbaudēm (t.i., klientam tiek pieprasīts pārmērīgs informācijas daudzums izpētes vajadzībām, kas nav samērīgs ar riskiem).

Rentabilitāte. Tirgus dalībnieki nereti atsakās uzsākt vai turpināt sadarbību ar klientu grupām, ja reālās vai paredzamās atbilstības nodrošināšanas izmaksas pārsniedz sagaidāmos ienākumus no šādiem klientiem, vai arī piemēro klientu grupām, ar kurām tās pēc būtības negrib sadarboties, nesamērīgi augstas komisijas maksas, tādējādi netieši veicinot *de-riskingu*.

Prezumētās neatbilstības sekas. Ir novērotas situācijas, kurās tirgus dalībniekiem ne vienmēr ir izveidojusies pietiekama izpratne par riskos balstītas pieejas praktisku piemērošanu un iespējamām negatīvām sekām par nepietiekamu risku pārvaldību, kas nereti kopsakarā ar konservatīvu riska apetīti rada vidi nepamatotam *de-riskingam*, lai izvairītos no iedomāta soda par iespējamām normatīvo prasību pārkāpumiem.

Sankciju atbilstība. Ievērojot kopš 2022. gada apjomīgo sankciju ierobežojumu klāstu, nereti finanšu iestādes izvēlas atteikties sadarboties ar klientiem no konkrētām jurisdikcijām, lai izvairītos no nenoteiktības, ko rada atsevišķu sankciju prasību piemērošanas, vai arī tas prasa pārmērīgus resursus šo risku pietiekamai pārvaldībai.

Ēnu ekonomika. Ņemot vērā joprojām relatīvi augsto ēnu ekonomikas īpatsvaru, nereti, ņemot vērā to, ka darījumu raksturs norāda uz iespējamu klientu darbību ēnu ekonomikā, sadarbība tiek atteikta vai pārtraukta, jo pastāv aizdomas par izvairīšanos no nodokļu nomaksas.

De-riskingam pakļautās riska grupas

De-riskings nereti skar tādas klientu grupas, kurām pirmšķietami piemīt paaugstināts NILLTPF vai sankciju risks. Gan starptautisko organizāciju secinājumi, gan Latvijas Bankas uzraudzības pasākumu ietvaros izdarītie novērojumi liecina, ka visbiežāk *de-riskings* var skart šādas klientu grupas:

- 1. Nevalstiskās bezpeļņas organizācijas.** Ievērojot NVO specifiku, kā arī to iespējamu līdzekļu jaunprātīgu izmantošanu nelikumīgiem mērķiem, nereti tās saskaras ar izaicinājumiem pie kontu atvēršanas.
- 2. Finanšu pakalpojumu sniedzēji.** Maksājumu pakalpojumu sniedzēji, valūtas tirdzniecības sabiedrības u.tml. finanšu iestādes nereti tiek uzskatītas par paaugstināta riska klientiem, ievērojot to sniegto pakalpojumu komplicētību vai specifiku, kuriem var piemist arī inovatīva daba (*fintech, regtech, bigtech* uzņēmumi), kā arī faktu, ka kredītiestādēm nepieciešamas specifiski apmācīts personāls ar šādu klientu apkalpošanu saistīto risku pārvaldībai, piemērojot riskos balstītu pieeju, kas arī rada šo klientu grupu ievainojamu pret iespējamu *de-riskingu*. Latvijas Banka ir uzsākusi pasākumus, lai nodrošinātu tiešo piekļuvi Latvijas Bankas maksājumu infrastruktūrai ne-banku maksājumu pakalpoju sniedzējiem, kā arī vadlīniju izstrādi kredītiestādēm citu licencējamo finanšu pakalpojumu sniedzēju apkalpošanai.
- 3. Klienti no paaugstināta riska jurisdikcijām.** Fiziskas vai juridiskas personas, kas saistītas ar paaugstināta NILLTPF vai sankciju riska jurisdikcijām, var saskarties ar *de-riskingu*, jo finanšu iestādes cenšas izvairīties no saistītajiem riskiem.
- 4. Kriptoaktīvu un digitālo aktīvu pakalpojumu sniedzēji.** Ņemot vērā iespējamo anonimitātes risku un sarežģīto nozares tehnisko specifiku, kā rezultātā ir paaugstināts risks tikt izmantotiem noziedzīgos nodarījumos, finanšu iestādes nereti izvēlas neuzsākt sadarbību ar šīs nozares pārstāvjiem.
- 5. Politiski nozīmīgas personas (PNP).** Nereti finanšu iestādes izvēlas atteikties no sadarbības vai piemērot augstas komisijas maksas PNP kā klientu grupai, nepamatoti uzskatot to par nesamērīgi augsta riska grupu vai bieži piemērojot pārmērīgas izpētes prasības, kas neatbilst faktiskajam ar individuālu klientu – PNP saistītajam riska līmenim. Minēto pārmērīgo prasību piemērošana ietekmē arī PNP saistītās personas un ģimenes locekļus.
- 6. Klienti ar paaugstināta riska saimniecisko darbību.** Juridiskas personas, kuru saimnieciskajai darbībai piemīt paaugstināti riski, piemēram, militārās nozares uzņēmumi, skaidras naudas darījumu nozares uzņēmumi, azartspēļu, tiešsaistes spēļu u.tml. pakalpojumu sniedzēji, var tikt pakļauti nepamatotam *de-riskingam*.
- 7. Bēgļi un patvēruma meklētāji.** Šādas personas, īpaši no paaugstināta riska jurisdikcijām, nereti saskaras ar kredītiestāžu nevēlēšanos tos apkalpot, ko neatvieglo arī specifiskie identifikācijas dokumentu veidi, kas šādām personām tiek izsniegti.

Papildus netieši un neapzināti, bet arī zema riska klienti var ciest no nesamērīgu NILLTPFN prasību piemērošanu un nepamatotas sadarbības pārtraukšanas, ja tirgus dalībniekam trūkst izpratnes par riskos balstītas pieejas praktisku piemērošanu, kas cita starpā var arī radīt negatīvu rezonansi publiskajā telpā un pretestību pret NILLTPFN prasībām no klientu puses, kas neveicina finanšu sistēmas caurspīdīgumu un efektivitāti.

Stratēģijas pirmais pielikums ietver veicamos pasākumus *de-riskinga* mazināšanai, kas identificēti uz stratēģijas apstiprināšanas brīdi. Otrajā pielikumā iekļauti anonimizēti piemēri, kas raksturo konkrētas situācijas, kādās finanšu iestādes sadarbību ar klientu nav uzsākušas, vai esošā sadarbība ir pārtraukta.

Pielikums Nr.1

Stratēģijai par samērīgu NILLTPFN prasību praktiskai piemērošanai godprātīgiem klientiem, lai novērstu pārmērīgu izvairīšanos no risku uzņemšanās

Veicamie pasākumi samērīgu NILLTPFN prasību praktiskai piemērošanai godprātīgiem klientiem, lai novērstu pārmērīgu izvairīšanos no risku uzņemšanās

1. Identificētās problēmas, kas prasa izmaiņas normatīvajā regulējumā

Nr.	Identificētās problēmas	Piedāvātā rīcība	Piedāvātais risinājums	Atbildīgā institūcija un ieviešanas termiņš
1.1.	Klienti tiek apgrūtināti ar izpētes darbībām situācijās, kurās potenciālā pārkāpuma summa nesasniedz kriminālatbildības sliekšni, piemēram, kredītiestāde nepētītu potenciālo nodokļu nenomaksāšanu personai izīrējot personīgo dzīvokli vai pārdodot savu automašīnu. (ierosināja LFNA, LDDK, LB, FID)	Izslēgt likuma "Par nodokļiem un nodevām" 22. ² pantā ⁷ regulējumu, kas nosaka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas (turpmāk – NILLTPFN) likuma subjektiem papildus pienākumus un prasības ziņojot par aizdomīgiem darījumiem nodokļu jomā. LFNA vērs uzmanību, ka minētā regulējuma vienīgais mērķis ir bijis nodrošināt, ka aizdomīgu darījumu ziņojumi, kas sniegti saskaņā ar NILLTPFN likumu Finanšu izlūkošanas dienestam (turpmāk – FID) tiek nosūtīti arī Valsts ieņēmumu dienestam. Patreizējais regulējums un tā interpretācija nepamatoti plašina sākotnējo ieceri un līdz ar to ir pēc būtības pārskatāms. Papildus likuma "Par nodokļiem un nodevām" 22. ² pantā regulējuma pārskatīšanai, FID vadlīnijās aizdomīgu darījumu ziņošanai ir skaidri nosakāms, ka uz NILLTPFN	Ņemot vērā konstatēto situāciju, kurā tiesību normas piemērotājiem ir bijis atšķirīgs viedoklis par tiesību normas piemērošanu (neskatoties uz likumā noteikto), un lai nodrošinātu, ka turpmāk no tiesību normas satura ir viennozīmīgi izprotams uz NILLTPFN likuma subjektiem attiecināmā pienākuma saturs un apjoms, veikt grozījumus likuma "Par nodokļiem un nodevām" 22. ² pantā, no tā izslēdzot darījuma aizdomīguma pazīmes nodokļu jomā. Plānots, ka turpmāk vadlīnijās tiks skaidrots, kādos gadījumos NILLTPFN likuma subjektam par konstatēto aizdomīgo darījumu ir sniedzama informācija arī Valsts ieņēmumu dienestam.	FM izstrādāts likumprojekts, 2024.gada 1.ceturksnis; FID precizētas vadlīnijas, 2024.gada 1.pusgads

⁷ Likums "Par nodokļiem un nodevām", 22.² pants. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/33946#p22_2

		likuma subjektiem attiecas ziņošana un pakārtoti arī klienta izpētes darbības uz tikai tādiem gadījumiem, kad pārkāpumi nodokļu jomā ir prognozējami kriminālatbildības līmenī. Administratīvie pārkāpumi nodokļu jomā nav NILLTFN tvērumā.		
1.2.	<p>Uzņēmumiem netiek atvērts pat vienīgais konts, saimnieciskās darbības veikšanai.</p> <p>(ierosināja LB, LDDK, LTRK)</p>	<p>Vienoties par risināmo problēmu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ja nosaka limitētam personu lokam pieejamu pakalpojumu ar limitētu funkcionalitāti, tad būtu nepieciešams pārskatīt un noteikt pie ierobežota riska izmeļošas prasības klientu izpētei no kredītiestāžu puses, tādejādi ierobežojot arī atbildību ja pienākums būtu obligāts. Regulējot pamatkontu kā limitētu pakalpojumu pie zemākiem, definētiem riskiem ar ierobežotām funkcionalitātēm un vienlaikus arī prasībām kredītiestādēm. - Ja pamatkonta regulējumu paredzēts sasaistīt ar problēmām piekļuvei finanšu pakalpojumiem, kā tas ir Beļģijas regulējumā, tas jāsaista ar pienākumu pierādīt, ka kontu ir mēģināts atvērt un rezultātu, kurā lēmumu par pienākumu kontu atvērt pieņemtu valsts institūcija. 	<p>Izvērtēt iespējamā risinājuma tvērumu – limitēts pakalpojumu apjoms juridiskajām personām vai Beļģijas piemēra normatīvais regulējums ar valsts iestādes iesaisti un nepieciešamības gadījumā sagatavot grozījumus normatīvajā regulējumā.</p>	<p>FM, LB, FID, LFNA, LDDK, LTRK, 2024.gada 1.pusgads</p>
1.3.	<p>Saistīto klientu grupu izpēte, jo īpaši Latvijas uzņēmumiem rada ievērojamu un nelietderīgu papildus slogu kā kredītiestādēm, tā to klientiem.</p> <p>(ierosināja LFNA)</p>	<p>Pārskatīt prasības attiecībā uz saistīto klientu grupu definēšanu un izpēti, ņemot vērā, ka šobrīd praksē pastāvošās prasības sākotnēji radušās kontekstā ar ofšoru uzņēmumu apkalpošanu.</p>	<p>Padarīt saistīto grupu izpēti riskos balstītu. Pārskatīt LB normatīvos noteikumus un saistītos nosacījumus NILLTPFN Rokasgrāmatā attiecībā uz saistīto grupu izpētes nosacījumiem atbilstoši riskos balstītajai pieejai, pēc iespējas samazinot slogu finanšu iestādēm un to klientiem.</p>	<p>LB, LFNA, 2024.gada 1.pusgads</p>

1.4.	<p>Politiski nozīmīgi personu, to ģimenes locekļu un saistīto personu identificēšana, izpētes prasību apjoms un laika periods, kādā prasības attiecināmas.</p> <p>(ierosināja LFNA, LDDK)</p>	<p>Nodrošināt izsmeļošu politiski nozīmīgo personu amatu sarakstu, lai brīdī, kad persona ieņem konkrētu amatu tai arī pašai būtu skaidrs, ka uz to attiecināmi politiski nozīmīgo personu pienākumi, izpētes darbības. Kā arī novērstu situāciju, ka nacionālā līmenī, ārpus minētā amatu saraksta ir gadījumi, kad pastāv jebkādas citas politiski nozīmīgas personas. Papildus skaidri NILLTPFN likumā nosakot termiņu, cik gadus pēc amata ieņemšanas uz personu vairs nav attiecināma politiski nozīmīgas personas definīcija.</p>	<p>Priekšlikums vērtējams kontekstā ar FATF rekomendācijām un ES NILLTPFN normatīvo regulējumu.</p> <p>I. Atbilstoši ES līmeņa sarakstam par personām, kas dalībvalstī uzskatāmas par politiski nozīmīgām personām, izvērtēt iespēju papildināt FID izstrādātās vadlīnijas ar amatiem, kuras uzskatāmas par politiski nozīmīgām Latvijas līmenī.</p> <p>II. Izstrādāt grozījumus NILLTPFN likumā:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) attiecībā uz klientu – fizisku personu, kas ir politiski nozīmīga persona, tās ģimenes locekli vai ar to cieši saistītu personu – noteikt, ka tiek piemēroti izpētes pasākumi un padziļinātās izpētes pasākumi, pamatojoties uz riska izvērtējumu; 2) attiecībā uz klientu – juridisku personu, kuras patiesais labuma guvējs ir politiski nozīmīga persona – pirmkārt, noteikt, ka padziļinātā izpēte nav jāpiemēro visiem klientiem, kuru patiesais labuma guvējs ir politiski nozīmīga persona, bet tas veicams, balstoties uz riska izvērtējumu. Otrkārt, gadījumos, kad padziļinātā izpēte tiek piemērota, noteikt, ka viens no padziļinātās izpētes pasākumiem piemēroti, pamatojoties uz risku un riskam atbilstošā apmērā. 	<p>FM, LB, LFNA, FID, VID, 2024.gada 1.ceturksnis</p>
------	--	---	--	---

1.5.	<p>Nosacījumi darījumu attiecību uzsākšanai vai izbeigšanai</p> <p>Šobrīd saskaņā ar NILLTPFN likuma 11.panta septīto daļu, arī tad, ja nav pamats ziņot FID, ja likuma subjekts nespēj veikt šajā likumā noteiktos klienta izpētes pasākumus, tad likuma subjekts neuzsāk darījuma attiecības, tai skaitā neatver kontu, nekavējoties izbeidz darījuma attiecības un neveic gadījuma rakstura darījumu ar attiecīgo personu vai juridisku veidojumu.</p> <p>(ierosināja LFNA)</p>	<p>Izvērtēt NILLTPFN likuma 11.panta septīto daļu⁸, kas nosaka pienākumu pārtraukt vai neuzsākt darījuma attiecības nedodot elastīgas piemērošanas iespējas piemēram gadījumos, kuros neizpildītā prasība ir maznozīmīga un nerada ietekmi uz NILLTPF riska pārvaldību.</p>	<p>Lai panāktu saprātīgu klientu izpētes laikā iegūstamo ziņu un informācijas apjomu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) LFNA apkopos kredītiestāžu līdzšinējo klientu izpētes laikā iegūstamās informācijas apjoma līdzšinējo piemērošanas praksi; 2) LB atbilstoši piemērošanas praksei nepieciešamības gadījumā precīzēs vadlīnijās un veiks skaidrojošo darbu par normas piemērošanu praksē. 	<p>LFNA, LB, 2024.gada 1.pusgads</p>
1.6.	<p>Padziļinātās klientu izpētes termiņš</p> <p>Lielāku juridisko personu gadījumā, kurām nepieciešams dokumentus iegūt no ārvalstīm nav iespējams veikt padziļināto klientu izpēti 35 dienās, kā rezultātā kredītiestādei ir pienākums atteikties sadarbību.</p> <p>(ierosināja LFNA)</p>	<p>Pārskatīt prasību LB (iepriekš Finanšu un kapitāla tirgus komisijas) normatīvajos noteikumos Nr. 5⁹ padziļināto klientu izpēti veikt 35 dienās.</p>	<p>Veikt grozījumus LB noteikumos, nosakot, ka katra kredītiestāde individuāli savās iekšējās kontroles sistēmās nosaka termiņu kādā veiks padziļinātu klientu vai klientu grupas izpēti, vienlaikus izslēdzot pašreizējo termiņu kādā veicama padziļinātā klienta izpēte, pārnesot to kā labākās prakses piemēru uz vadlīnijām.</p>	<p>LB, LFNA, 2024.gada 1. pusgads</p>

⁸ Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums, 11. pants. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/178987#p11>

⁹ Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2021. gada 12. janvāra noteikumi Nr. 5 "Klientu izpētes, klientu padziļinātās izpētes un riska skaitliskā novērtējuma sistēmas izveides un informācijas tehnoloģiju prasību normatīvie noteikumi", 24. punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/320289#p24>

1.7.	<p>Klientu izpētes procesā iegūto ziņu aktualizācija</p> <p>Iesniedzamo dokumentu kredītiestādē derīguma termiņš parasti ir 30 dienas. Ja dokumentu izskatīšanas laiks aizņem vairāk laika, tiek lūgta papildu informācija un ir bijuši gadījumi, kad jau iesniegtie dokumenti ir jāatjauno. Šī prasība apgrūtina procesu, jo, piemēram, Kanādā u.c. valstīs iesniedzamo dokumentu legalizācija (notariāli apliecinājumi, Apostille u.tml.) var aizņemt 1-3 mēnešus.</p> <p>(ierosināja LFNA, AmCham)</p>	<p>Detalizēti un pēc būtības pārskatīt NILLTPFN likumā¹⁰ un pakārtotajos normatīvajos aktos noteikto nepieciešamo ziņu apjomu par personu klienta identifikācijas brīdī, piemēram, personu apliecinoša dokumenta derīguma termiņu un tamlīdzīgi.</p>	<p>Izvērtēt NILLTPFN likumā un pakārtotajos normatīvajos aktos noteikto nepieciešamo ziņu apjomu personas identifikācijai un ziņu aktualizāciju, un nepieciešamības gadījumā izstrādāt priekšlikumus normatīvā akta grozījumiem.</p>	<p>FM, LB, LFNA, 2024.gada 1.pusgads</p>
1.8.	<p>Klientam piesakot konta atvēršanu, meklēt "saikni ar Latviju"</p> <p>neatbilst Banku Savienības idejai un salīdzinājumā ar citām, tajā skaitā Baltijas un Eiropas Savienības dalībvalstīm, rada atšķirīgu situāciju. Pieejas maiņa nekādā veidā neietekmē NILLTPFN sistēmas galveno mērķi, ka jāierobežo finanšu pakalpojumu izmantošana NILLTPF. Atverot kontu bieži vien tiek prasīts samērā detalizēts plānotās darbības biznesa plāns.</p>	<p>Izvērtēt iespēju pārskatīt savulaik ieviesto pieeju visos gadījumos finanšu nozarē, klientam piesakot konta atvēršanu, meklēt "saikni ar Latviju".</p>	<p>Vērtēt iespēju izslēgt aizliegumu sadarboties ar čaulu veidojumiem un LB veicot uzraudzības pasākumus klātienē vai neklātienē pārbaudes pievērst uzmanību praksē piemērotajām prasībām, ko kredītiestādes pieprasa, lai uzsāktu darījuma attiecības ar klientu, lai novērstu to, ka tiek pieprasīts nepamatots un nesamērīgs ziņu apjoms.</p>	<p>FM, LFNA, LB, 2024.gada 1.pusgads</p>

¹⁰ Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums, 11.¹ pants. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/178987#p11_1

	<p>Kritiskākais ir prasība – noslēgti līgumi ar sadarbības partneriem, kas bieži vien nav izpildāma - uzņēmums vēl nav uzsācis darbību Latvijā, jo sadarbības partneri nav gatavi noslēgt sadarbības līgumus.</p> <p>(rosināja LFNA, AmCham)</p>			
1.9.	<p>NILLTPFN likuma atsevišķu prasību pārskatīšana, salāgojot ar ES līmeņa prasībām.</p> <p>(ierosināja LTRK)</p>	<p>Caurlūkot tās prasības, kur Latvija pārsniedz ES noteiktās minimālās prasības.</p>	<p>Izvērtēt NILLTPFN likumā iekļautās atsevišķās prasības saistībā ar ES līmeni neseno apstiprināto NILLTPFN normatīvo aktu pakotni un sagatavot grozījumus NILLTPFN likumā attiecībā uz:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) klientu izpētes izņēmumiem attiecībā uz sliekšņiem darījumiem ar elektronisko naudu; 2) savstarpējiem darījumiem grupas ietvaros, saskaņojot to ar ES apstiprināto normatīvo aktu pakotni. 	<p>FM, sadarbībā ar LB, FID un VID, 2024.gada 1.ceturksnis</p>
1.10.	<p>Kredītiestāžu sadarbība ar Latvijas Bankas licencētām finanšu iestādēm</p> <p>Latvijas Bankas licencētie subjekti sagaida, ka, ja pārbaudes ir veikusi Latvijas Banka, apkalpošana kredītiestādēs noritēs bez ievērojamām papildus pārbaudēm. Šāds priekšstats neatbilst šobrīd praksē izvirzītajām prasībām un kredītiestādēm, tajā skaitā apkalpojot citas Latvijā licencētas finanšu iestādes</p>	<p>Rast iespēju Latvijas Bankas vadlīnijās NILLTPFN un sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmas izveidei un klientu izpētei nostiprināt līdzsvarotāku pieeju apkalpojot citas licencētās finanšu iestādes. Risinājums vadlīnijās ir rodams pēc būtības, nodrošinot, ka vienlaikus saglabājot obligāti nepieciešamās prasības, slogs un arī atbildības līmenis tiek līdzsvarots.</p>	<p>Veikt grozījumus Latvijas Bankas noteikumos Nr.182 "Maksājumu pakalpojumu sniedzēju izpētes un darījumu uzraudzības normatīvie noteikumi".</p>	<p>LB, 2024.gada 1.pusgads</p>

	<p>ir jāveic ļoti detalizēta un padziļināta izpēte.</p> <p>(ierosināja LFNA, Fintech Latvija)</p>			
--	---	--	--	--

2. Identificētās problēmas, kas prasa izmaiņas uzraudzības un prasību piemērošanas praksē

Nr.	Identificētās problēma	Piedāvātā rīcība	Piedāvātais risinājums	Atbildīgā institūcija un ieviešanas termiņš
2.1.	<p>Pret Krieviju un Baltkrieviju noteikto sankciju radītā ietekme uz Latvijas uzņēmējdarbības, ekonomikas līdzšinējo raksturojumu, uzņēmējdarbības vides spēju ievērot noteiktās sankcijas, izprast sankciju apiešanas nepieļaujamību un atrast jaunus sadarbības partnerus un piegādes ķēdes.</p> <p>(ierosināja LFNA)</p>	<p>Skaidrs NILLTPFN un starptautisko sankciju jomas ietekmes izvērtējums un saskaņotība ar Latvijas ekonomikas politikas virzieniem, atbalstu un skaidrām vadlīnijām uzņēmējiem.</p>	<p>Latvijas ekonomikas politikas virzienu saskaņotība ar ierobežojošiem pasākumiem, kas izriet no Krievijas agresijas pret Ukrainu.</p>	<p>ĀM, FID, EM, LB, FM, LFNA, pastāvīgi</p>
2.2.	<p>Klientu un patieso labuma guvēju izpēte ir laika un finanšu resursu ietilpīgs process, kas apgrūtina gan kredītiestādes, gan tās klientus.</p> <p>Pēc ilgstošas izpētes klientam bieži vien nav saprotama konta atvēršanas atteikšanas vai konta slēgšanas iemesli, neskatoties uz to, ka šis process ir finansiāli ietilpīgs un, piemēram, attiecībā uz ārvalstu investoriem tas var ietekmēt uzņēmuma</p>	<p>Paredzēt izvērtējumu atbilstošākajam risinājumam komunikācijai ar klientu gadījumos, kuros konta atvēršana tiek atteikta vai esošas darījuma attiecības tiek pārtrauktas balstoties uz NILLTPFN jomas vai sankciju ierobežojumiem. Izvērtējumā jārod veiksmīgākais risinājums izcilai klientu apkalpošanas praksei, vienlaikus nodrošinot, ka nenotiek neatļauta konsultēšana un <i>tipping-off</i> pārkāpšana.</p>	<p>Balstoties uz prakses izvērtējumu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lai uzlabotu klientu apkalpošanas kvalitāti un ievērotu to, ka klientam nav izpaužama informācija par aizdomīga darījuma ziņojumu un netiek pārkāpts neatļautas konsultēšanas princips, LFNA veiks sākotnējo diskusiju problēmas un iespējamo risinājumu apzināšanai; 2) balstoties uz izvērtējumu par iespējamiem risinājumiem vienoties par efektīvāko saziņas veidu ar klientu, lai informētu par sadarbības 	<p>LFNA, LTRK, LDDK, LB, 2024.gada 1.pusgads</p>

	<p>darbības uzsākšanu Latvijā. Kredītiestāžu komunikāciju ar klientu ierobežo neatļautas konsultēšanas aizliegums un aizliegums izpaust aizdomīga darījuma ziņošanas faktu (<i>tipping-off</i>).</p> <p>(ierosināja LFNA, LDDK,)</p>		<p>neuzsākšanu vai sadarbības pārtraukšanu tiktu sniegta rakstiski klientam saprotamā veidā, nepieciešamības gadījumā rosinot nepieciešamās izmaiņas regulējumā;</p> <p>3) LB sadarbībā ar LDDK. LTRK. LFNA vienoties par klientu sūdzību izskatīšanas efektīvāko mehānismu, restartējot jau izveidotos kanālus;</p> <p>4) LFNA sadarbībā ar LB izstrādāt ceļa karti kredītiestāžu klientiem par katras konkrētās kredītiestādes klientu mērķa grupu un riska apetīti.</p>	
2.3.	<p>Tiek veikta līdzekļu izpēte vēsturiskiem zema riska darījumiem.</p> <p>(ierosināja LDDK)</p>	<p>Pārskatīt vadlīnijas attiecībā uz līdzekļu izpēti vēsturiskajiem darījumiem, jo īpaši gadījumos, kuros darījumi ir zema riska (darījumi ar valsts un pašvaldību iestādēm, Eiropas Savienības fondu projekti un tamlīdzīgi) un kur būtu iespējams prezumēt, ka papildus izpēte nav nepieciešama.</p>	<p>Izvērtēt nepieciešamību papildināt vadlīnijas par līdzekļu izpēti zema riska vēsturiskiem darījumiem un veikt nepieciešamos papildinājumus vadlīnijās, ja tādi nepieciešami. LFNA sniedz praktisko piemērus iekļaušanai rokasgrāmatā.</p>	<p>LB, LFNA, 2024. gada 1. pusgads</p>

2.4.	Tiek apgrūtināta visu eksportējošo uzņēmumu darbība, bankām veicot AML procedūras. (ierosināja LTRK)	Ieviest zaļo koridoru godprātīgiem uzņēmējiem. Tādiem uzņēmumiem, kam ir ilggadēja pieredze eksporta biznesā un ne reizi nav iesaistījušies krāpnieciskās shēmās. NVO sadarbībā ar valsts iestādēm izveidot to eksportējošo uzņēmumu sarakstu, kurus atbrīvot no AML procedūru un seku sloga. Kritērijs – 5 gadi (vai cits saprātīgs termiņš) eksporta biznesā bez būtiskiem AML procedūru pārkāpumiem. Alternatīvi – ieviest uzņēmumu reitingu, diferencējot tos tieši pēc procedūru esamības, vēsturiskiem eksporta/importa datiem (arī valstīm), atsevišķo darījumu partneru īpatsvara kopējā apgrozījumā, importa/eksporta tirgu dinamikas/izmaiņām. Attiecīgi augstāka reitinga uzņēmumiem mazinot pārbaužu un izpētes slogu tieši bankās.	Turpināt diskusijas par to kā labākās starptautiskās prakses ietvaros līdzsvarot uzņēmumu un finanšu iestāžu pienākumus un prasības, maksimāli neapgrūtinot godprātīgu uzņēmumu darbību.	LFNA, LTRK, LDDK, nepieciešamības gadījumā iesaistot LB un FM, 2024.gada 1.pusgads
2.5.	NILLTPFN izpētes process tiek veikts atkārtoti. (ierosināja LTRK)	Novērst procesu dublēšanos. Uzņēmumos bieži strādā štata darbinieki, kurš ir atbildīgs par NILLTPFN politikas ieviešanu un kontroli (sankciju novēršanas process). Faktiski to pašu darbu dara kredītiestādes darbinieki, kad ienāk maksājums. Tā ir nevajadzīga pienākumu dublēšana, kuru var atcelt, samazinot izmaksas.	Prasību nodrošināšanu un kontroli abās pusēs nosaka FATF rekomendācijas. Uzlikto pienākumu līdzsvarošanai iespējams vienoties par: 1. mehānismu kā kredītiestādes pārliecinās par uzņēmumu izveidoto iekšējo kontroļu sistēmu efektivitāti, kas novērstu nepieciešamību pārmērīgu papildus pienākumu veikšanai kredītiestādēs. 2. Izpratnes stiprināšanu uzņēmumu pusē par to, kas ir efektīva un pietiekama iekšējās kontroles sistēma.	LFNA, LDDK, LTRK, 2024.gada 1.pusgads
2.6.	Augsta riska nozare, ar kuru kredītiestāde nesadarbojas (kriptoaktīvu)	Samazināt "augsta riska" nozaru sarakstu, mīkstinot prasības finanšu institūcijām pielīdzinot tās parastam	Lai veicinātu kredītiestāžu sadarbību ar finanšu tehnoloģiju uzņēmumiem LFNA sadarbībā ar Latvijas Banku	LFNA, LB, 2024.gada 1.pusgads

	pakalpojumu sniedzēji u.c.) un papildus ārējo auditu atzinumu pieprasījumi. (ierosināja Fintech Latvija)	biznesam, kā arī mazināt prasības par ārējo auditu atziniem par izveidotajām iekšējo kontroļu sistēmu efektivitāti, bet tā vietā pašām veikt klientu klātienes auditus, kā to dara citu valstu kredītiestādes.	izstrādāt ceļa karti kredītiestāžu klientiem par katras konkrētās kredītiestādes klientu mērķa grupu un riska apetīti.	
2.7.	Kredītiestādes klienta izpētes nodrošināšanai pieprasa informāciju par vēsturiski veiktajiem darījumiem nesamērīgi senā pagātnē (10 - 20 gadi). (ierosināja LTRK, LDDK, EM)	Vienotas izpratnes veicināšana visiem likuma subjektiem, piemēram, nodrošinot skaidrojošos materiālus par augsta riska klientu riska adekvātu pārvaldību, lai likuma subjektiem būtu saprotamāki kritēriji pēc kuriem varētu nošķirt un izvērtēt klientu risku līmeni un attiecīgi piemērojamās klientu izpētes darbības	Veikt individuālo kredītiestāžu darbinieku apmācības par klientu izpētes laikā pieprasāmās informācijas apjomu un termiņu, nepieciešamības gadījumā sadarbībā ar FID precizējot LB NILLTPFN vadlīnijās ietvertu skaidrojumu par līdzekļu izcelsmes izpētes tvērumu laikā. LFNA sniedz praktiskos piemērus iekļaušanai rokasgrāmatā.	LB, FID, LFNA, 2024.gada 1.pusgads
2.8.	Apgrūtināta sadarbības uzsākšana ar citu valstu kredītiestādēm, jo pašlaik Latvija ir augsta riska jurisdikcija citu valstu finanšu institūciju un uzraudzības iestāžu ieskatā. (ierosināja Fintech Latvija)	Veicināt Latvijas finanšu sektora reputāciju ārpus Latvijas (piemēram, palielinot pozitīvo ziņu/jaunumu skaitu, mazinot ziņu par bankām piemērotajiem sodiem ietekmi), lai atvieglotu iespējas uzsākt sadarbību ar citu valstu kredītiestādēm.	Sadarbībā ar iesaistītajām institūcijām sekmīgi īstenot MONEYVAL 6.kārtas novērtējumu par Latviju.	FID sadarbībā ar iesaistītajām institūcijām MONEYVAL 6.kārtas novērtēšanas procesā.
2.9.	Ārvalstu investori sastopas ar grūtībām uzsākt sadarbību ar kredītiestādēm. (ierosināja LTRK, AmCham)	Nepieciešams izstrādāt vadlīnijas ārvalstu investoriem, kur izklāstīta iesniedzamā informācija konta atvēršanai un sadarbības nosacījumi.	Izstrādāt informatīvu materiālu ārvalstu investoriem, kur izklāstīta iesniedzamā informācija konta atvēršanai un sadarbības nosacījumi.	LIAA sadarbībā ar LB, FID, LFNA, 2024.gada 1.pusgads
2.10.	Nav iespējams reģistrēt PVN maksātāju Valsts ieņēmumu dienestā, kamēr nav atvērts konts kredītiestādē (likumā nav šī prasība). Tas rada finansiālas sekas investoram (nav iespējams atskaitīt priekšnodokli) un citus sarežģījumus, piemēram, darbinieku pieņemšana darbā, biroja	Nepieciešams novērst praksē konstatētos šķēršļus ārvalstu investoru sekmīgas darbības uzsākšanai Latvijā.	Izvērtēt iespēju pārskatīt izveidojušos praksi.	VID, 2024.gada 1.pusgads

	vai ražošanas telpu noma tml. (ierosināja AmCham)			
--	---	--	--	--

Stratēģijai par samērīgu NILLTPFN prasību praktiskai piemērošanai godprātīgiem klientiem, lai novērstu pārmērīgu izvairīšanos no risku uzņemšanās

Anonimizēti piemēri par gadījumiem, kad ir atteikta konta atvēršana

1. Igaunijā reģistrēta kompānija, kuras PLG ir ES rezidents, vēlas uzsākt sadarbību ar kredītiestādi. Igaunijas uzņēmums nodarbojas ar PLG līdzekļu pārvaldīšanu. Pārvaldīto līdzekļu izcelsme ir saistīta ar īpašnieka Kazahstānā darbošos auto pārdošanas/ apkopes biznesu, kurš atrodas Krievijai salīdzinoši tuvā reģionā pēdējo gadu laikā uzrādījis nozīmīgu ienākumu kāpumu. Ņemot vērā paaugstinātos riskus, kas saistīti ar iespējamu sankciju, kuras noteiktas pret Krieviju, apiešanu, sadarbība nav uzsākta.
2. Iemesls sadarbības atteikšanai. 2022. gada aprīlī tika saskaņota sadarbības uzsākšana ar nerezidentu, kuram bija tiesības uzturēties Latvijā. Ierodoties bankā aprīlī, klients sniedza informāciju, ka skaidras vai bezskaidras naudas uzkrājumu nav, skaidras naudas iemaksas netiek plānotas, konts nepieciešams pabalstu saņemšanai Latvijā. Mītnes valstī klients nodarbojās ar bērna audzināšanu, apmeklēja dažādus pašizglītības kursus, nebija darba attiecībās. Taču klients neieradās atvērt kontu vairāku mēnešu garumā. Klients bankā atkārtoti ieradās 2022. gada septembrī, bet jau sniedzot atšķirīgu informāciju. Septembrī klients informēja, ka nevarēja ierasties ātrāk, jo atradās ārvalstī, konts nepieciešams pabalstiem un vēlas iemaksāt skaidru naudu 10 tūkst. EUR apmērā, kas esot uzkrājumi un kas veidoti jau sen. Atkārtoti sazinoties, lai precizētu informāciju, klients mainīja savu skaidrojumu sakot, ka neplāno saņemt pabalstus Latvijā, un konts nepieciešams tikai, lai iemaksātu skaidro naudu. Saistībā ar jautājumu par naudas izcelsmi, klients skaidroja, ka naudas līdzekļi esot privātie uzkrājumi, kas iegūti pirms 10 gadiem, kad klients strādājis citā valstī, uzņēmums jau esot likvidēts, naudas izcelsmi nevar pierādīt, nav darījumu apliecināšu dokumentu. Ņemot vērā, ka sākotnējās vizītes bankā 2022. gada aprīlī brīdī klienta rīcībā nebija skaidras naudas uzkrājumi, bankai radās secinājums, ka uzkrājumi uzradušies pēkšņi pēc klienta ceļojuma uz ārvalstīm. Līdzekļu izcelsmi pamatojoši dokumenti netika iesniegti, klienta sniegtā informācija tika mainīta vairākkārt. Banka izvēlējās sadarbību ar Klientu neuzsākt.
3. Iemesls sadarbības atteikšanai. Uzņēmuma norādītā saimnieciskā darbība ir "X", uzņēmums sniedz starpniecības pakalpojumus nozarē, nodrošina loģistiku, un kravas lielākoties nešķērso Latviju. Uzņēmuma konta pārskatā no citas bankas konstatēti vairāki aizdomīgi sadarbības partneri (t.sk. Lietuvas uzņēmumi, par kuriem informācija nav atrodama, kā arī Krievijas uzņēmumi un Polijas uzņēmums, kura mājaslapā rakstīts, ka tas nodrošina kravu pārvadājumus uz Krieviju un Baltkrieviju). Uzņēmums pēc pieprasījuma ir iesniedzis dažas pavadzīmes, kurās banka konstatēja kravu piegādes uz Krieviju, kā arī uzņēmums kā starpnieks nodrošinājis (atradis piegādātāju, par to saņemot komisiju) kravas piegādi no Minskas uz Krieviju. Uzņēmums ir citas bankas klients un vēlas atvērt vēl vienu kontu, pamatojot to ar "ātrākai maksājumu norēķinu veikšanai". Veicot izpēti, banka secināja, ka uzņēmuma sadarbības partneri nav bankas, kurā uzņēmums

vēlas atvērt kontu, klienti un tie lielākoties ir ārzemju uzņēmumi, t.sk. uzņēmuma patiesais labuma guvējs arī ir citas bankas klients. Banka izvēlējās sadarbību ar Klientu neuzsākt.

4. Iemesls sadarbības atteikšanai. Uzņēmumu pārstāvis vērsies bankā ar lūgumu saviem četriem uzņēmumiem atvērt kontu. Uzņēmumi nav jaundibināti, ir konti citā bankā. Nav saprotama nepieciešamība pēc jauna konta, mainot banku, jo patiesais labuma guvējs skaidro, ka "uzņēmumam ir virkne aktīvu prasījuma tiesību pret parādniekiem, kas šajā gadā tiek restrukturizētas un nodotas citiem saistītiem uzņēmumiem. Pēc tam uzņēmums beigs darbību vai tiks reorganizēts". Uzņēmumu deklarētais īpašnieks un patiesais labuma guvējs ir viena persona. SIA 1 darbojas augsta riska nozarē "Citas finanšu pakalpojumus papildinošas darbības, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu". Izvērtējot uzņēmuma iesniegto esošās bankas konta pārskatu, banka secināja, ka darījumi kontā ir ar tranzīta pazīmēm, krusteniski darījumi ar patieso labuma guvēju saistītiem uzņēmumiem. Saņemtie naudas līdzekļi tiek debetēti, veicot pārskaitījumus privātpersonai vai viņa saistītajiem uzņēmumiem. Pēc konta pārskata banka secināja, ka SIA 1 minētā privātpersona ir darbinieks. Saskaņā ar Lursoft datu bāzes datiem minētajai privātpersonai vēsturiski ir bijuši vairāki likvidēti uzņēmumi. Konta izrakstā banka nekonstatēja maksājumus (darba alga vai dividenžu izmaksas) deklarētajam uzņēmuma patiesajam labuma guvējam un pārstāvim. Papildus pieprasot bankas konta pārskatus par saistītajiem uzņēmumiem SIA 2, SIA 3 un SIA 4, banka konstatēja līdzīgu darījumu struktūru: savstarpējie pārskaitījumi starp visiem SIA, maksājumi minētajai privātpersonai un viņa saistītajiem uzņēmumiem. Banka izvēlējās sadarbību ar Klientu neuzsākt.
5. Iemesls sadarbības atteikšanai. Uzņēmuma darbības nozare "Y". Uzņēmums nodarbojas ar preču piegādes organizēšanu. Konts nepieciešams saimnieciskās darbības veikšanai. Uzņēmumam ir konti citā bankā, vēlas vēl vienu kontu, jo "cita banka veicot iekšzemes maksājumus ļoti ilgi". Izvērtējot iesniegto kontu pārskatu, banka secināja, ka Latvijas ietvaros veikti nodokļu maksājumi, aizdevumi patiesajam labuma guvējam, nelielas rēķinu apmaksas. Kopumā darījumi Latvijas ietvaros veido mazāko daļu no kontu apgrozījuma. Patiesais labuma guvējs tika norādījis, ka strādā par grāmatvedi SIA 5, kurā pašam pieder 10 % īpašumtiesību. Veicot sākotnējo izvērtēšanu, pārbaudot pieejamo un uzņēmuma iesniegto informāciju, banka konstatēja iemeslus sadarbības neuzsākšanai: 1) nav pamatojuma vēl viena konta atvēršanai citā bankā; skaidrojums, ka cita vietējā banka ilgi veic iekšzemes maksājumus, vērtējams kritiski; 2) Latvijas ietvaros konstatēti darījumi, kas neatbilst deklarētai saimnieciskai darbībai un sadarbības partneris ir ar paaugstinātu risku, proti: uzņēmums pērk no SIA 6 precī, kuru pārdod SIA 7 (uzņēmuma patiesais labuma guvējs ir laulātais personai, kurš ir vienīgais valdes loceklis uzņēmumam, kura 30 % īpašumtiesību pieder 90. -to gadu kriminālās "autoritātes" brālim). Darījumi veikti regulāri no 2022. gada septembra līdz 2023. gada februārim par vērā ņemamām summām, taču to ekonomiskais pamatojums nav saprotams, jo bieži tiek atgriezta priekšapmaksa vai pārmaxsa. 3) Lielākais sadarbības partneris ir no augsta riska valsts – Uzbekistāna. 4) Aizdomas par faktisko uzņēmuma patieso labuma guvēju, ņemot vērā esošā patiesā labuma guvēja nodarbošanos (grāmatvedis) un to, ka vēsturiski (līdz 2018. gadam) uzņēmuma īpašnieks bijis Uzbekistānas pilsonis, un saskaņā ar uzņēmuma sniegto informāciju kontakti ar Uzbekistānas partneri izveidoti ar draugu palīdzību. 5) Uzņēmuma fiziskajai saimnieciskai darbībai nav saistības ar Latviju – transporta kustība nenotiek caur Latviju, transportēšanu neveic Latvijas uzņēmumi, Latvijā

netiek nodarbināti darbinieki. Uzņēmums veic tikai starpnieka funkcijas. 6) Nav iespējams pārliecināties par gala precī, kas nonāk (ja tā nonāk) Uzbekistānā.

6. Privātpersona - ES rezidents vēlas uzsākt sadarbību ar kredītiestādi. Atbilstoši personas sniegtajiem skaidrojumiem un dokumentiem, potenciāla klienta līdzekļu izcelsme ir saistīta ar Čehijā reģistrētas kompānijas saimniecisko darbību. Attiecīgā kompānija vēsturiski peļņu ir guvusi darbojoties kā aģents starp farmakoloģijas kompānijām ES un Vidusāzijas reģionu. Tai skaitā, konta izrakstā redzams, ka virkne darījumu veikti ar citiem aģentiem (atbilstoši klienta skaidrojumam), kuriem piemīt čaulas kompāniju pazīmes. Ņemot vērā neskaidro potenciālā klienta līdzekļu izcelsmi, to, ka faktiski klienta saimnieciskajai darbībai nav nepieciešamais aprīkojums un par to ir grūti pārliecināties, kā arī darbība ir notikusi vēsturiski un tā ir bijusi saistīta ar augsta riska valstīm, sadarbība ar potenciālo klientu nav uzsākta.
7. Iemesls sadarbības pārtraukšanai. Klienta uzņēmuma norādītā saimnieciskā darbība ir "A". Pirms 2022. gada februāra, kad tika ieviestas sankcijas, kas ierobežo sadarbību ar Krieviju, klients tirgoja precī uz Krieviju. Līdz bankas pieņemtajam lēmumam nenodrošināt maksājumus ar Krieviju, maksājumi notika pa tiešo no Krievijas. Pēc tam klientam ir uzradušies vairāki klienti no Kirgizstānas, Kazahstānas. Banka izvērtēja divus darījumus par preces pārdošanu. Veicot izpēti, pirmajā darījumā tika konstatēts, ka jaundibinātā Kirgizstānas uzņēmuma īpašnieks ir Krievijas pilsonis, kas nodarbojas ar šīs pašas preces vairumtirdzniecību. Prece EU regulā ir luksusa prece ar aizliegumu to vest uz Krieviju. Veicot otrā darījuma izpēti, tika konstatēts, ka Polijas uzņēmums iegādājies vairākas klienta preces. Savukārt Polijas uzņēmuma īpašnieks ir Kirgizstānas pilsonis. Pēc iesniegtajiem dokumentiem banka secināja, ka klients gatavo muitas dokumentus preču izvešanai no Eiropas Savienības, bet kā pārdevējs norādīta privātpersona – klienta īpašnieks. Bankai ir aizdomas, ka klients turpina pārdot un piegādāt sankcionētas preces uz Krieviju.
8. Latvijā reģistrēta kompānija, kura darbojas kokapstrādes un tirdzniecības jomā vēlas uzsākt sadarbību ar kredītiestādi. Atbilstoši iesniegtajiem konta izrakstiem no kredītiestādes, ar kuru sadarbība tiek pārtraukta, uzņēmumam vēsturiski būtisku daļu no darījumiem ir veidojuši darījumi ar Krievijas un Baltkrievijas sadarbības partneriem. Potenciālā klienta pārstāvji komentē, ka pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā uzņēmums ir pārorientējies un daļu izejmateriālu iegādājas Kazahstānā un citās NVS valstīs. Ņemot vērā, ka sadarbības partneri ir salīdzinoši nesen dibināti uzņēmumi / uzņēmumi, par kuriem nav atrodama vērā ņemama publiska informācija, pastāv būtisks risks, ka potenciālais klients varētu iegādāties Krievijas vai Baltkrievijas izcelsmes kokmateriālus, attiecīgi, sadarbība ar klientu nav uzsākta.
9. Iemesls sadarbības pārtraukšanai. Bankas klients ir SIA 8, reģistrēts 2022. gadā un saskaņā ar Lursoft datu bāzes datiem uzņēmuma deklarētā saimnieciskā darbība ir "B". No Klienta datu anketas banka secināja, ka uzņēmums iepirks materiālu Baltijā un Polijā un tirgos to uz Zviedriju, Dāniju, Somiju. Uzņēmuma 100 % dalībnieks un deklarētais patiesais labuma guvējs ir viena persona, bet valdes loceklis cita persona. No klienta tika saņemts skaidrojums, ka patiesais labuma guvējs ir valdes locekļa radnieks. Bankā tika iesniegts patiesā labuma guvēja CV, no kura izriet, ka darba pieredze gūta, lielākoties strādājot autoservisos, un pēdējā aktuālā darba vieta ir "C", ko apliecina iesniegtais citas bankas konta pārskats. Saskaņā ar Lursoft datu bāzes datiem patiesais labuma guvējs iepriekš bijis saistīts ar trīs juridiskām

personām, kurās bijis dalībnieks un ieņēmis valdes locekļa amatus. Divi uzņēmumi tikuši likvidēti un trešajam atņemts sabiedriskā labuma organizācijas statuss. Saskaņā ar Lursoft datu bāzes datiem valdes loceklim reģistrēta vēsturiskā dalība 63 uzņēmumos un 55 vēsturiskie amati. Lielākā daļa no iepriekšminētajiem uzņēmumiem tikuši likvidēti, vairākiem no uzņēmumiem konstatēti Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu parādi, citiem uzsākts maksātnespējas process. Publiskos resursos banka konstatēja vēsturisku negatīva rakstura informāciju saistītu ar NILLTPF risku paaugstinošiem faktoriem. Vērtējot klienta kontos veiktos darījumus par 2022. gadu, banka secināja, ka 30.85 % no visiem debeta darījumiem tiek novirzīti valdes loceklim uz Revolut kontu un no uzņēmuma konta regulāri tiek veikti budžeta maksājumi saistībā ar valdes locekļa izpildu lietu. Uz izpētes brīdi banka nebija saņēmusi no klienta darījumus pamatojošus dokumentus ar būtiskākajiem partneriem vai skaidrojumu par to, kā jaundibinātais uzņēmums ir izveidojis sadarbību ar iepriekšminētajiem partneriem. Turklāt darījumiem konstatētas tranzītkonta pazīmes: pēc saņemtās rēķinu apmaksas (kredīta darījumi) gandrīz vienmēr daļa tikusi pārskaitīta valdes loceklim kā aizdevums (debita darījumi). Bankai ir aizdomas par patiesā labuma guvēja slēpšanu un izvairīšanos no nodokļu nomaksas.

10. Iemesls sadarbības pārtraukšanai. 2021. gada jūnijā klienta kontā ienākuši naudas līdzekļi 95 tūkst. EUR apmērā no klienta laulātā konta (Maltā), kas bijusi izmaksa no kriptovalūtu vietnes Binance. Tai pat laikā Blackcatcard maksājuma uzdevuma izdruka apliecināja, ka no klienta laulātā konta (Maltā) veikts pārskaitījums automašīnu dīlerim Latvijā. No veiktā pārskaitījuma izriet, ka klienta laulātais veicis apmaksu par klientam piederošas automašīnas iegādi. 2022. gada jūlijā klients, pamatojot ar automašīnas pirkuma līgumu, par 81 tūkst. EUR pārdevis to dīlerim, no kura sākotnēji automašīna iegādāta. Naudas līdzekļu tālākā kustība rāda, ka 48,3 tūkst. EUR pārskaitīti uz Binance, 9 tūkst. EUR pārskaitīti uz klienta laulātā kontiem Bulgārijā un Maltā, 5,5 tūkst. EUR pārskaitīti uz paša klienta kontiem Transferwise un Maltā, 20,3 tūkst. EUR izņemti skaidrā naudā. Darba algas maksājumus klienta kontā banka nekonstatēja, kā ienākumi konstatēti bezdarbnieka pabalsta maksājumi. Datu anketā klients netika norādījis kontus citās kredītiestādēs, tomēr izpētē banka konstatēja, ka klientam ir norēķinu konti Luksemburgā, Beļģijā un Maltā. Ņemot vērā izpētē konstatēto, banka secināja, ka tai nav iesniegta informācija/dokumenti tādā apmērā, kas ļauj pārlicināties par automašīnas sākotnējai iegādei izmantoto naudas līdzekļu izcelsmi. Pastāv aizdomas, ka klienta konts tiek izmantots klienta laulātā interesēs, kā arī par potenciālu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, veicot automašīnas pirkšanas un pēc gada pārdošanas darījumu.
11. Iemesls sadarbības pārtraukšanai. Klients kontu bankā atvēris 2022. gada augustā. No konta atvēršanas brīža līdz 2023. gada februārim saņemti kopumā trīs maksājumi no uzņēmuma "D" 37.8 tūkst. EUR apmērā. Uzņēmuma "D" saimnieciskās darbības veids: "E". Saņemtie līdzekļi no konta secīgi tiek izņemti skaidrā naudā. Pēc bankas pieprasījuma klients iesniedzis iepirkumu aktus, no kuriem izriet, ka uzņēmums "D" iegādājies zarus šķeldošanai, par ko iesniegts nekorekts, daļēji aizpildīts "Ārpus meža nocirstās koksnes izcelsmes apliecinājums" (īpašums "ABC", kadastra nr. XXXX). Banka konstatēja, ka īpašums ar tādu kadastra numuru nav reģistrēts. Saskaņā ar Zemesgrāmatas datiem klienta norādītais īpašums pieder zemnieku saimniecībai, kuras saikni ne ar klientu, ne tā īpašniekiem banka nekonstatēja, klientam nepieder neviens īpašums. Banka secināja, ka klients ir sniedzis nepatiesu informāciju, kā arī nav juridiska

pamatojuma saņemtajiem maksājumiem no uzņēmuma "D". Papildus banka izvērtēja pieejamās ATM bildes un konstatēja, ka skaidras naudas izmaksas veic cita persona. Pamatojoties uz darījuma izpētes rezultātiem, banka secināja, ka klienta sniegtais skaidrojums nav pilnībā pārbaudāms, naudas plūsma kontā nerada pārliecību par sniegtās informācijas patiesumu, kā arī darījumu ekonomiskais pamatojums ir apšaubāms. Bankai radās pamatotas aizdomas, ka darījumi tiek veikti trešās personas interesēs.

12. Iemesls sadarbības pārtraukšanai. Klienta uzņēmums atvēris kontu bankā 2023. gada martā. Tajā pašā mēnesī klients veicis īpašnieka un patiesā labuma guvēja maiņu. Darbības veids Lursoft: "F". Datu anketā uzņēmuma darbības nozare tikusi norādīta cita nozare "K". Uzņēmums netika atrasts ar "K" nozari saistītā reģistrā. Publiskajos resursos banka konstatēja informāciju, ka klienta deklarētais patiesā labuma guvējs/ vienīgais valdes loceklis/ 100 % īpašnieks ir kādas Latvijas novada pašvaldības "M" pārvaldes speciālists. Informāciju, kas liecinātu par personas izglītību un pieredzi "K" nozarē un uzņēmējdarbībā kopumā banka nekonstatēja. Klientam izsniegtās norēķinu kartes vienīgais lietotājs ir minētā persona. Veicot selektīvu ATM skaidras naudas izmaksu darījumu pārbaudi, banka konstatēja, ka visos pārbaudītajos gadījumos skaidras naudas izmaksas ar klienta karti veic citas personas, kuru personību nebija iespējams noskaidrot. Banka secināja, ka klientam izsniegtās norēķinu kartes lietotāji ir nenoskaidrotas trešās personas. Attiecībā uz ienākošajiem maksājumiem divu mēnešu periodā – summa veidoja XX tūkst. EUR, un apgrozījumu galvenokārt veidojis Polijā reģistrēts uzņēmums, kura vienīgais īpašnieks un valdes loceklis ir Latvijas piederīgais. Kā darījumus pamatojošus dokumentus klients iesniedzis neparakstītu dokumentu poļu valodā. Tas iztulkots un secināts, ka dokuments ir aizdevuma līgums, kas paredz aizdevuma atmaksu pirms aizdevuma izsniegšanas. Attiecībā uz izejošo maksājumu plūsmu – to veido preces iegāde no Zviedrijas, un preces saņēmējs dokumentos ir tā pati Latvijas persona, kas ir Polijā reģistrētā uzņēmuma īpašnieks un valdes loceklis. Darba algas maksājumus, nodokļu maksājumus izejošo maksājumu plūsmā banka nekonstatēja. Sadarbība pārtraukta tā paša gada maijā (divus mēnešus pēc konta atvēršanas).
13. Privātpersona – ES rezidents, vēlas atvērt norēķinu kontu. Klients skaidro, ka līdzekļu izcelsme saistīta ar kādā NVS valstī bijuša biznesa pārdošanu. Par to, ka šāds bizness potenciālajam klientam ir piederējis, ir atrodama publiska informācija. Tomēr, no potenciālā klienta nav iegūts ne pārdošanas darījumu, ne arī līdzekļu kustību no darījuma apliecinājoši dokumenti/liecības. Ņemot vērā, ka par klientu līdzekļu izcelsmi nav iespējams samērīgā apmērā pārliecināties, sadarbība nav uzsākta.
14. Iemesls sadarbības pārtraukšanai. Klienta uzņēmuma norādītā saimnieciskā darbība "N". Izpētes laikā banka konstatēja, ka klients ir izslēgts no ar nozari "N" saistītā reģistra 2022. gada decembrī. 2023. gadā banka konstatēja klienta kontā darījumus, kuriem piemīt tranzīta darījumu pazīmes, kā arī, balstoties uz iesniegto dokumentu un informācijas analīzi, pazīmes, kas liecina par saimnieciskās darbības imitāciju. Partnera kompānijas izpētes rezultātā banka konstatēja, ka tās īpašnieki un patiesais labuma guvējs ir Latvijas pilsoņi, kompānija izmanto kādas Maltas bankas kontu. Minētie Latvijas pilsoņi ir vairāku likvidētu uzņēmumu kapitāla daļu īpašnieki. Tika iesniegti nepilnīgi darījumus pamatojoši dokumenti, ar trūkstošu informāciju tajos. Uz jautājumiem par ienākošo darījumu no cita partnera tika sniegta informācija, ka klients veic darbus kā partnera apakšuzņēmējs un par to saņem samaksu. Pārbaudot publiski pieejamo informāciju, ne klients, ne partneris

nav atrodami darbus veicošo uzņēmumu sarakstā. Papildus banka konstatēja, ka 2023. gada laikā klients veicis pārskaitījumus uz Valsts kasi par ielūguma noformēšanu ārzemniekiem no augsta riska valstīm. Sniedzot skaidrojumus par ielūgumu noformēšanu personām no augsta riska valstīm, klients skaidroja, ka personas, izmantojot starpnieka pakalpojumus, tika uzaicinātas kā strādnieki, bet netika nodarbināti uzņēmumā, jo netika saņemti dokumenti no darbinieku puses par ierašanos Latvijā. Balstoties uz informāciju no Elektroniskās deklarēšanas sistēmas, starp klienta nodarbinātām personām netika konstatētas personas, par kurām veiktas ielūgumu apmaksas. No Valsts kases atpakaļ nav saņemti par ielūgumiem pārskaitītie līdzekļi. Ir pamats pieņēmumam, ka klients iespējams veica ielūgumu apmaksu, iesaistoties nelikumīgā uzturēšanās atļauju noformēšanas shēmā.

15. Uzņēmums ar esošo kontu vietējā bankā vēlējas atvērt jaunu kontu citā bankā. Klātienē uzņēmuma pārstāvis aizpildīja iesniegumu (pašam uzņēmumam nepalika iesnieguma kopija). Kredītiestāde uzreiz pabrīdināja, ka konta atvēršanas izskatīšana var aizņemt līdz 3 mēnešiem, komisijas maksa 700 EUR. Papildus kredītiestāde pieprasīja informāciju cita starpā iesniegt uzņēmuma patieso labumu guvēju personīgās konta izdrukas par pēdējiem 12 mēnešiem, kurās būtu redzama īpašnieku ienākumu struktūra (gan ienākošie, gan izejošie darījumi). Uz jautājumu, kādiem nolūkiem šāda sensitīva informācija ir nepieciešama, banka sniedza atbildi, ka, īstenojot klienta izpētes pasākumus saskaņā ar NILLTPFN likuma nosacījumiem, bankai ir nepieciešams pārliecināties par uzņēmuma patieso labumu guvēju atbilstību, iegūtās informācijas patiesumu, iegūstot un izvērtējot informāciju par līdzekļu un labklājības izcelsmi, ko banka var izpildīt vienīgi iegūstot uzņēmuma patieso labumu guvēju personīgo kontu izrakstus un izvērtējot tajos esošo informāciju. Pēc ilgstošās komunikācijas ar klientu menedžeri pat banka piekrita, ka pietiks ar PLG VSAA izziņām par ienākumiem. Vēl pēc mēneša klientu menedžere piezvanīja un pateica, ka banka kontu neatvērs, nekāda argumentācija nesekoja. Procesā, par kuru tika samaksāta augsta nodeva, kas prasīja no uzņēmuma administratīvo resursu informācijas pieprasījumu apstrāde un informācijas sagatavošanā, nekāds formāls lēmums uzņēmumam netika izsniegts. Faktiski uzņēmumam, izņemot papildu informācijas pieprasījumu, nav nekāda pierādījumu, ka pakalpojums vispār tika sniegts (pat ne rēķins par komisijas maksu).
16. Uzņēmums, kurš darbojas jau 30 gadus, joprojām saskaras ar problēmām ar ienākošajiem maksājumiem no Āfrikas vai Tuvo Austrumu klientiem, turklāt ir saskāries ar mēģinājumu iekasēt no uzņēmuma neadekvāti augstu un diskriminējošu konta apkalpošanas maksu tikai šo "riskanto" partneru darījumu dēļ. Ienākošie maksājumi automātiski tiek bloķēti uz vairākām dienām un pat nedēļām. Arī tad, ja jau laicīgi bankām ir iesūtītas visas ar preču eksportu saistīto dokumentu kopijas, kuras parasti šādās reizēs no uzņēmuma pieprasa. Ir viens gadījums, kad maksājums tika atgriezts preču pircējam, radot uzņēmumam papildu finanšu riskus un iespēju nesaņemt samaksu par nosūtīto kravu. Pie katras iespējas par šo problēmu uzņēmums komunicē gan ar komercbanku pārstāvjiem, gan ar Latvijas Bankas pārstāvjiem. Daudzi pasūtījumi nevar tikt izpildīti, jo bankas atsakās apkalpot akreditīvus no Āfrikas u.c. reģioniem, kurus uzskata par augsta riska zonām. Tikmēr konkurenti Skandināvija u.c. valstīs ar daudz augstāku cenu bez problēmām slēdz līgumus un pērk to pašu preci.
17. Uzņēmuma IT komanda vairāku mēnešu garumā mēģināja ieviest sarežģītu programmu, kurā bija paredzēts integrēt arī banku. Brīdī, kad bija jāiedarbina šī sistēma, banka paziņoja, ka pārtrauks sadarbību. Uzņēmums bankai uzdeva divus

jautājumus: Kas ir pamatā šādam lēmumam un kāpēc vairāku mēnešu garumā uzņēmumam bija jātērē līdzekļi, ieviešot jauno sistēmu? Banka piedāvāja tikšanos, kuras laikā paziņoja, ka sadarbības pārtraukšanas iemesls esot "konfidenciāla informācija" un to neatklāšot.

18. Uzņēmumam, kas Latvijā darbojas jau vairāk nekā 20 gadus, tika atteikta norēķinu konta atvēršana bankā, jo tika pieprasīta informācija par pirms 20 gadiem veikto uzņēmuma pamatkapitāla palielināšanā izmantoto naudas līdzekļu izcelsmi, ko uzņēmums bankai nesniedza. Latvijas Banka izvērtēja konkrēto gadījumu un atzina, ka pieprasītās informācijas apjoms nav samērīgs kontekstā ar uzņēmuma plānotā kredītiestādes pakalpojuma izmantošanas mērķi.